

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE

S T U D I E N K A

2024-2030

OBSAH	1
Predhovor starostky	2
ÚVOD	3
1 LEGISLATÍVNY PROCES POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných zákonov	6
1.2 Ďalšie dokumenty súvisiace so sociálnymi službami	9
1.3 Hlavné princípy komunitného plánovania	11
1.4 Organizačná štruktúra procesu komunitného plánovania	13
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	18
2.1 Analýza sociologických a demografických údajov	18
2.2 Základná charakteristika územia obce	18
2.2.1 Veková štruktúra obyvateľstva	20
2.2.2 Nezamestnanosť	21
2.2.3 Zdravotníctvo, kultúra, šport	22
2.2.4 Školstvo	23
2.3 Analýza stavu poskytovateľov sociálnej starostlivosti	24
2.3.1 Opatrovateľská služba	25
2.3.2 Rozhodovacia pôsobnosť obce o odkázanosti na sociálnu službu a posudková činnosť	25
2.3.3 Stravovanie seniorov	25
2.3.4 Bezbariérovosť obce	25
2.3.5 Príspevok pri narodení dieťaťa	26
2.3.6 Senior klub STUDIENKA občianske združenie	26
3 STRATÉGIA A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	29
3.1 Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb	29
3.2 Projektové zámery obce	30
3.3 Časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb	31
3.4 Spôsob vyhodnocovania komunitného plánu sociálnych služieb	31
ZÁVER	33

Predhovor

Vážení spoluobčania,

Komunitný plán sociálnych služieb obce Studienka na roky 2024 – 2030 je strategickým dokumentom, ktorého cieľom je plánovať a rozvíjať sociálne služby na území našej obce a v prospech nás všetkých.

Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám našej obce a potrebám našich občanov. Našou snahou je, aby sme postupne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb. Vďaka komunitnému plánu sa nám bude dariť adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to najviac potrebné a dôležité. Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce, ktorých sociálna oblasť zaujíma.

Hlavenková Ivona

starostka obce Studienka

ÚVOD

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje kráčať s dobou. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v mestách a obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami v obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb, s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách.

1 LEGISLATÍVNY PROCES POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Úvodná časť komunitného plánu obsahuje základné informácie o význame, princípoch a legislatívnych východiskách tohto dokumentu. Ďalej obsahuje informácie o hlavných aktéroch komunitného plánovania a súvisiacich koncepčných dokumentoch na všetkých úrovniach.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), okrem iných povinností pre obce a mestá, upravuje v § 82 ods. 1, že „Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.“ Inak povedané, obec je zodpovedná za komunitný rozvoj v oblasti sociálnych služieb na svojom území, a to tak, aby predchádzala vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých životných situácií svojich občanov a riešila sociálne problémy vo svojom mieste pôsobenia. Zákon o sociálnych službách v § 83 ods. 1 priamo ustanovuje obciam a mestám povinnosť vypracovávať komunitný plán sociálnych služieb, a to v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode a prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode. Ustanovenie § 83 zákona o sociálnych službách ďalej dáva obciam a mestám povinnosť vypracovať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, tak, aby zohľadňoval špecifiká a potreby občanov žijúcich v územnom obvode danej obce alebo mesta. Zároveň obec v rámci komunitného plánovania určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- 1) sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),

- 2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
- 3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- 5) podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje najmä:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb,
- podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb.

1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných právnych predpisov

Kompetencie miest a obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálnej ochrany. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Obec podľa zákona o sociálnych službách:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
 1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 1. Sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 3. opatrovateľskej služby,
 4. prepravnej služby,
 5. odľahčovacej služby,
 6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
 7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnych služieb podľa §12,

- h) uzatvára zmluvu:
 - 1. poskytovanie sociálnej služby,
 - 2. poskytovanie finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a §78a ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,
- l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- m) môže poskytovať podľa §75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- q) vedie v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu:
 - 1. fyzických osôb,
 - 1a/. o ktorých odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári a odkázanosti na opatrovateľskú službu bolo vydané rozhodnutie,

1b/. ktorým vznikla na základe rozhodnutia podľa písmena c) štvrtého bodu povinnosť platiť za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,

1c/. za ktoré vznikla fyzickým osobám uvedeným v bode 1b/. povinnosť platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa §73 ods. 13,

1d/. ktoré podali žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby podľa 8 ods. 1,

2. osôb, ktorým

2a/. bol poskytnutý finančný príspevok podľa písmen k) až n) a jeho sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré je tento finančný príspevok určený, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení uvedenom v § 34 až 40, aj pre jednotlivé formy sociálnej služby v zariadení,

2b/. nebol poskytnutý finančný príspevok podľa písm. k) až n) a jeho požadovanú sumu pre jednotlivé druhy sociálnych služieb, pre ktoré mal byť tento finančný príspevok určený, a ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení v uvedenom §34 až 40, aj pre jednotlivé formy sociálnej služby v zariadení, a dôvod jeho neposkytnutia,

- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
- v) vydáva písomné vyjadrenie podľa §83 ods. 8.

1.2 Ďalšie východiskové dokumenty súvisiace so sociálnymi službami

➤ Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie 2023 - 2027:

- Vláda zmodernizuje spôsob financovania podpory odkázaných ľudí. Takto im umožní efektívne sa rozhodovať pre tie formy služieb, ktoré podporia ich zotrvanie v prirodzenom domácom prostredí a aktívny život vrátane spoločenského a pracovného uplatnenia.
- Vláda zabezpečí, aby pracovné podmienky nebránili rodičom starať sa o deti. Špecifickú pozornosť bude venovať ohrozeným deťom a ich rodinám. Je potrebné pokračovať v deinštitucionalizácii systému náhradnej starostlivosti, v posilňovaní sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a zvýšiť ich kvalitu. Prioritou je udržanie detí v rodinách. Vláda zabezpečí podmienky pre koordináciu všetkých štátnych zložiek i neštátnych partnerov pri predchádzaní a riešení situácií násillia páchaného na deťoch, ženách a iných zraniteľných skupinách.
- V súvislosti s novým konceptom životného minima vláda navrhne úpravu príspevku na bývanie ako samostatnú dávku. Pomoc v hmotnej núdzi bude poskytovať na princípe adresnosti, subsidiarity, ochranných a motivačných prvkov nielen vo finančnej forme, ale aj komplexnou ponukou služieb, ktoré jednotlivcov a rodiny ochránia pred rizikom chudoby. Nový koncept životného minima a pomoc v hmotnej núdzi podporí aktívnych ľudí a rodiny v úsilí vymaniť sa z chudoby a žiť dôstojne a plnohodnotne. Zmena financovania a následná podpora budovania nových kapacít bude súčasťou systému komunitnej sociálno-zdravotnej starostlivosti.

➤ Osobitne sociálnych služieb sa v Programovom vyhlásení vlády na obdobie 2023-2027 týka nasledovná časť:

Moderné komplexné služby dlhodobej starostlivosti ako aj valorizácia peňažného príspevku na opatrovanie a hodinovej sadzby osobnej asistencie v závislosti od rastu minimálnej mzdy bude slúžiť posilneniu spoločenskej integrácie odkázaných ľudí, osobitne zdravotne znevýhodnených. Sériou konkrétnych opatrení bude vláda odstraňovať fyzické i mentálne bariéry pre prístup zdravotne znevýhodnených k pracovným príležitostiam, alebo iným formám spoločenskej aktivity. Kvalitné sociálne služby musia byť dostupné všetkým odkázaným, pričom samospráva a štát budú môcť ovplyvňovať efektivitu ich financovania.

K spravodlivosti a transparentnosti podpory a pomoci odkázaným ľuďom vláda prispeje aj reformou posudkovej činnosti.

➤ Národné priority rozvoja sociálnych služieb na obdobie 2021 – 2030:

- Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb
- Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti
- Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby
- Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

➤ Koncepcia rozvoja sociálnych služieb BSK do roku 2023 (nový strategický dokument 2024 -2030 sa aktuálne tvorí)

- Zabezpečenie dostupnosti a finančnej udržateľnosti sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity a na základe individuálnych potrieb jednotlivca
- Podporenie prechodu poskytovania sociálnych služieb z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. Vytváranie podmienok pre dôstojne prežitý, nezávislý, aktívny a plnohodnotný život, podporovanie činností, ktoré pozitívne ovplyvňujú začleňovanie ľudí so zdravotným postihnutím a zvlášť seniorov do spoločnosti a ktoré odstraňujú stereotypy spojené so zdravotným postihnutím a vekom
- Zvyšovanie a posilňovanie kvality a efektívnosti poskytovaných sociálnych služieb
- Podporenie rozvoja sociálnych služieb vedúcich k odstraňovaniu sociálnych bariér a sociálneho vylúčenia, k zmierneniu nepriaznivej sociálnej situácie občanov a za účelom odstraňovania marginalizácie a jej dôsledkov pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby

➤ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja spoločný program rozvoja obcí 2023 - 2030

- Potreba riešenia problémov starých ľudí na mieste
- Zlepšenie starostlivosti o odkázaných ľudí

- Zabezpečenie komunitnej starostlivosti
- Rozvoj sociálnych služieb

Väzba na iné strategické dokumenty medzinárodnej úrovne, na ktoré pri formulovaní cieľov KPSS nadväzuje:

- Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950)
 - Právo na život, zákaz mučenia, zákaz otroctva a nútenej práce, právo na slobodu a bezpečnosť....
- Európska charta sociálnych práv
- Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (2010)
 - Rovnosť a nediskriminácia
 - Ženy so zdravotným postihnutím
 - Deti so zdravotným postihnutím
 - Zvyšovanie povedomia
 - Prístupnosť
 - Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti
 - Sloboda prejavu a prístup k informáciám
- Dohovor o právach dieťaťa (1991)
- Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému a ponižujúcemu zaobchádzaniu či trestaniu (1988)

1.3 Hlavné princípy komunitného plánovania

Vypracovanie komunitného plánu by malo prebiehať podľa nasledujúcich základných princíпов:

- Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Rovnaký priestor musí byť venovaný názorom všetkých zúčastnených strán.
- Zapájanie miestneho spoločenstva – rôzne metódy a formy oslovovania obyvateľov na spoluprácu - ponuka musí byť zrozumiteľná podľa oblastných špecifik, napr. podľa miestnej časti, spôsobu života, záujmov, etnickej príslušnosti a pod.

- Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov – nesmie sa zabudnúť na spoluprácu s podnikateľmi, ktorí sa už v minulosti angažovali v tejto oblasti, na váhu práce dobrovoľníkov v sociálnych službách, na svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, susedskú výpomoc a pod.
- Práca s informáciami – nevyhnutnosť zabezpečenia rovnakého prístupu k informáciám pre všetkých, ktorí sa zúčastňujú plánovania. Takisto je dôležité zabezpečiť aj odovzdávanie informácií verejnosti. V prípade pravidelného odovzdávania informácií bude možné očakávať relevantné pripomienky a podnety. V neposlednom rade je dôležité stanoviť si, ako bude možné vznášať pripomienky a ako sa bude s pripomienkami narábať.
- Priebeh spracovania komunitného plánu je rovnako dôležitý, ako výsledný dokument. Proces komunitného plánovania je založený na vyhľadávaní, zapájaní a diskusiách s rôznymi osobami. Proces teda umožňuje, aby bol navrhnutý systém sociálnych služieb jedinečný, neopakovateľný a plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom.
- Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce - správna a dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb.
- Kompromis priania a možností – výsledkom komunitného plánovania je nájdenie kompromisného riešenia medzi tým, čo sa chce dosiahnuť a tým, čo je k dispozícii. Dôležitú úlohu nezohrávajú len materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzuje, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

Komunitné plánovanie ako také treba vnímať ako jeden z nástrojov plánovania verejných politik na území obce alebo mesta s cieľom vytvárania trvalého partnerstva v oblasti zabezpečovania a uspokojovania potrieb všetkých obyvateľov danej obce alebo mesta. Medzi jeho hlavné ciele patrí posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov mesta alebo obce, predchádzanie sociálnemu vylúčovaniu a sociálnej izolácii ohrozených obyvateľov alebo skupín a zapojenie do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji alebo sú v nepriaznivej životnej situácii. Komunitné plánovanie je proces, ktorý by mal posilňovať princípy zastupiteľskej demokracie a mal by prebiehať formou dialógu a vyjednávania. Výsledok komunitného plánovania by mal byť prijatý a podporovaný väčšinou jeho účastníkov. Obci Studienka zákon o sociálnych službách ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov územia, ktoré spravuje. Obec je v súlade s týmto zákonom zodpovedná za utvorenie podmienok pre kvalitné a efektívne poskytovanie sociálnych služieb na príslušnom území. Obec je garantom realizácie komunitného plánovania sociálnych služieb. Z tohto dôvodu podpora komunitného plánovania sociálnych služieb zo strany obecného úradu, poslancov obecného

zastupiteľstva, členov komisií ako aj jej politických reprezentantov, predstavuje najzákladnejšiu podmienku. Je veľmi dôležité, aby obec uznesením zastupiteľstva deklarovala svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

1.4 Organizačná štruktúra procesu komunitného plánovania

Pre úspešnosť procesu komunitného plánovania sociálnych služieb je nutné, aby boli do procesu tvorby komunitného plánu zapojené nasledovné 3 skupiny účastníkov:

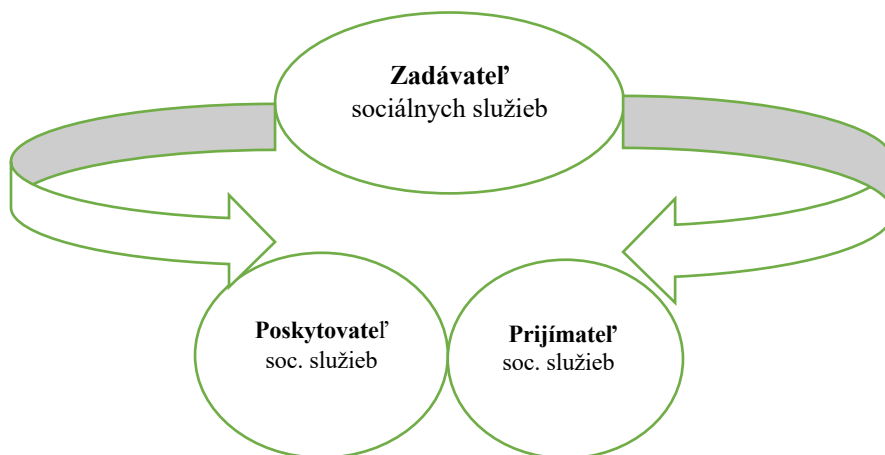
- 1. zadávatelia sociálnych služieb** - jedná sa o účastníkov komunitného plánovania, ktorým zákon ukladá povinnosť zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov územia, ktoré spadá pod jeho správu. V systéme slovenskej verejnej správy sú zabezpečovateľmi sociálnych služieb práve obce a mestá. Pri vypracovávaní Komunitného plánu sociálnych služieb obce Studienka je to obec Studienka.
- 2. poskytovatelia sociálnych služieb** – môžu to byť nasledovné subjekty, ktoré spĺňajú podmienky stanovené zákonom o sociálnych službách:
 - fyzické osoby a právnické osoby, napr. občianske združenie, nezisková organizácia, cirkevné organizácie a podnikateľské subjekty
 - obec alebo právnická osoba zriadená alebo založená obcou
 - vyšší územný celok alebo právnická osoba zriadená alebo založená obcou

Postavenie všetkých poskytovateľov je v rámci komunitného plánovania rovnaké, t. j. ciele a zámery subjektov majú rovnakú váhu.

- 3. prijímatelia sociálnych služieb** - Prijímateľom sociálnych služieb je každá fyzická osoba, ktorej sa poskytuje sociálna služba. Takisto sú to aj občania, ktorí sociálne služby prijímali v minulosti alebo ich ešte len budú prijímať. Počas života sa môže stať prijímateľom sociálnych služieb každý občan. Zámery a ciele užívateľov majú rovnaké alebo priam prioritné postavenie, ako zámery a ciele zadávateľov a poskytovateľov. V priebehu procesu komunitného plánovania by mal byť kladený dôraz na výber cieľových skupín.

Základnými cieľovými skupinami, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať sú:

- seniori – osoby v poproduktívnom veku,
- rodiny s deťmi a mládež,
- nezamestnaní,
- marginalizované skupiny obyvateľstva,
- ľudia so zdravotným postihnutím a ich rodiny
- osoby v nepriaznivej sociálnej situácii.

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- ✓ prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity
- ✓ zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti,
- ✓ zabezpečenie nevyhnutých podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- ✓ riešenie krízovej sociálnej situácie, prevenciou sociálneho vylúčenia.

Sociálne bývanie

Úlohou štátu v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže časť obyvateľstva nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami

na kúpu bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by mu umožnila splácať hypotekárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora.

Výstavbu nájomných bytov pre verejný nájomný sektor budú naďalej zabezpečovať hlavne obce. Je však potrebné vytvárať podmienky, aby sa do tejto výstavby mohli v širšej miere zapojiť aj neziskové organizácie a iné subjekty.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

1. občania, ktorí sa dostávajú do pozície skupín ohrozených sociálnym vylúčením, napr.:
 - občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez práce,
 - ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím,
 - mládež po ukončení ústavnej alebo ochranej výchovy,
 - starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohohodetné rodiny,
 - občania marginalizovanej rómskej komunity.

2. marginalizované skupiny obyvateľstva, v najvyššej miere Rómovia, ktoré sa vyznačujú úplným sociálnym vylúčením napríklad v dôsledku straty bydliska, dlhodobej nezamestnanosti, závislosti od drog, nedostatočnej sociálnej prispôsobivosti .

Pre bývanie týchto skupín obyvateľstva treba vytvárať podmienky najmä v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu, alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených či vylúčených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná osobitná sociálna, alebo zdravotná starostlivosť a sú zabezpečené aj iné služby v závislosti od druhu a účelu zariadenia.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov určených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú mať len domácnosti do stanovenej výšky príjmov,
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami, ako napríklad byty pre občanov v sociálnej núdzi, s ťažkým zdravotným

postihnutím, osamelých rodičov starajúcich sa o maloleté deti, mnohohodtné rodiny, občanov po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy, občanov s problémami sociálneho začlenenia a občanov bez prístrešia,

- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva
- byty pre bývanie starších ľudí, pričom sa bude vychádzať z majetkových pomerov budúcich užívateľov.

Pre veľmi úzko špecifikované sociálne ohrozené, či vylúčené skupiny obyvateľstva je problém s bývaním riešený aj poskytovaním sociálnych služieb zákonom určených zariadeniach sociálnych služieb. Medzi tieto zariadenia je možné zaradiť napr. útulok, zariadenie núdzového bývania, domov na polceste.

Hmotná núdza

Hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím, najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Osobitný príjemca je obec, iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím Úrad práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR). Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatom dávky a príspevkov nedosiahol účel, na ktorý je určený. ÚPSVaR uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana

v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú. ÚPSVaR dohliada, ako si ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

Sociálne dávky

V novom systéme dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke motivujú občana zmeniť jeho sociálnu a životnú situáciu. Hlavným cieľom týchto zmien je, aby si ľudia vlastným pričinením, aktivitou či majetkom pomohli a neboli závislí od sociálnych príjmov.

Pomoc v hmotnej núdzi upravuje Zákon č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný od 01. 01. 2014.

Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na: zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti, a to postele, stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu, mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb. Túto dávku možno poskytnúť do výšky preukázaných skutočných výdavkov, najviac však do výšky trojnásobku životného minima. Jednorazová dávka v hmotnej núdzi je financovaná z rozpočtu obce. Deti poberateľov dávky v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu na stravu. Dotáciu na stravu môžu čerpať žiaci základných škôl a deti v materských školách.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

Obsahuje informácie o socioekonomickej stránke obce Studienka. Samostatná časť je venovaná demografickej analýze, popísanie možností obce kultúrneho, športového vyžitia obyvateľov, služby v obci pre obyvateľov.

2.1 Analýza sociologických a demografických údajov

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PHSR obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta je rozvojovým dokumentom, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitov a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v obci Studienka napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v meste, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávnosti.

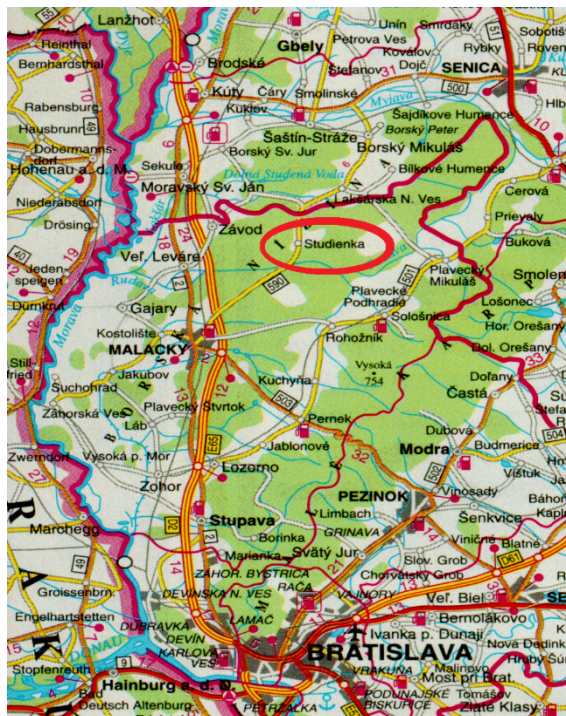
2.2 Základná charakteristika územia obce

Studienka je malá obec ležiaca na Záhorí v centrálnej časti Borskej nížiny, pätnásť kilometrov severovýchodne od Malaciek. Zemepisné súradnice obce sú 48⁰ 32¹ severnej šírky a 17⁰ 8¹ východnej dĺžky. Obec sa rozprestiera na ploche 1 563 ha, leží v nadmorskej výške 203 metrov a má v súčasnosti 1 746 obyvateľov.

Z geologického hľadiska obec leží v časti Borskej nížiny nazývanej Záhorská nížina, ktorá je súčasťou Viedenskej panvy a má rozlohu 1 636 štvorcových kilometrov. Medzi Studienkou a Borským Mikulášom sa rozprestiera Lakšárska pahorkatina, ktorá je najvyššie položenou

časťou Záhorskej nížiny s nadmorskou výškou 140-300 m. Prevažná časť obce sa nachádza na eolických pieskoch, ktoré ležia na neogénnom podklade a východne až severovýchodne sa nachádzajú ílovito-prachovité sedimenty. Tu sa určitú dobu ťažila hlina. Pôda sa označuje ako menej produkčná s bonitou 5 triedy. Podzemné vody eolických pieskov sa vyznačujú nízkou mineralizáciou a kalcium-bikarbonátovým charakterom. Obsahujú spravidla agresívny kyslíčnik uhličitý a vyznačujú sa tvrdosťou a kyslosťou. Dochádza tu často k previevaniu eolických pieskov, najmä na odkrytých častiach. Preto sa musí venovať pozornosť opätovnému zalesňovaniu odkrytých plôch voči prevládajúcim vetrom. Podnebie je mierne s miernou vlhkosťou a zimou. Priemerná ročná teplota v tejto oblasti je 9-10 °C a priemerný ročný úhrn zrážok na území Borskej nížiny je 600-650 mm. Najviac veterných dní pripadá na severo-západné vetry (17-25 %). Priemerný počet bezveterných dní je 35 %. Z tektonického hľadiska sa obec nachádza v oblasti s poklesom o intenzite asi 2 mm za rok. Intenzita zemetrasenia v tejto lokalite dosahuje hodnoty 5⁰ MCS. V obmedzenom rozsahu dochádza k vylievaniu vody z riečky Rudavy hlavne v jarňách mesiacoch pri topení snehu a v lete pri výdatných dažďoch. Rudava tečie južne od obce vo vzdialenosti asi 1 km. V povodí riečky Rudavy je evidovaných 17 biotopov európskeho významu a 6 biotopov národného významu. Riečka Rudava vytvára pestrú mozaiku mimoriadne vzácných spoločenstiev, tečúce i stojaté vody a mokrade sa striedajú so suchými piesočnými dunami. Na tomto území bolo zistených viac ako 1000 druhov chrobákov, z ktorých mnohé predstavujú relikty ešte z ľadových dôb. V súčasnosti sa pripravuje projekt ochrany územia – návrh na vyhlásenie **chráneného areálu Rudava**.

Poloha obce

Viac tu: <https://www.obcestudienka.sk/nasa-obec/>

2.2.1 Veková štruktúra obyvateľstva:

Významným ukazovateľom hodnotenia obyvateľstva v obci patrí veková štruktúra. Na základe vekovej štruktúry je možné rozdeliť obyvateľov na tri základné vekové skupiny:

- obyvateľov v predproduktívnom veku (deti od 0 - 14 rokov veku),
- obyvatelia v produktívnom veku (od 15 do 64 rokov veku),
- obyvatelia v poproduktívnom veku (obyvatelia nad 65 rokov veku).

Tabuľka č. 1 Obyvateľstvo podľa vekovej štruktúry

VEK	POČET	% ZASTÚPENIE
0 – 14	243	13,9
15 – 64	1134	64,9
Viac ako 65 rokov	369	21,2
SPOLU:	1746	100

Z hľadiska posúdenia vekovej štruktúry je pre rozvoj obce nutné poznať podiel zastúpenia jednotlivých vekových kategórií na celkovej populácii v obci, nakoľko každá skupina obyvateľov má svoje špecifické potreby a nároky.

Vekovú štruktúru je možno graficky zaznamenať do vekovej pyramídy, v rámci ktorej je možné predpokladať zmeny vo vekovej štruktúre v ďalších rokoch. V súčasnom období občania nad 65 rokov tvoria približne 21 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že ide o najväčšiu skupinu odkázanú, alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby, nakoľko ich počet z roka na rok narastá.

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Studienka

ROK	POČET OBYVATEĽOV
2012	1636
2013	1641
2014	1656
2015	1685
2016	1665
2017	1665
2018	1645
2019	1672
2020	1662
2021	1676

Tabuľka č. 3 Vývoj počtu obyvateľov podľa veku obyvateľov

ROK	Počet obyv.	Vek 0 - 14	%	Vek 15-64	%	Viac ako 65	%
2012	1637	216	13,2	1034	63,2	387	23,6
2013	1641	220	13,4	1039	63,3	382	23,3
2014	1656	224	13,5	1042	62,9	390	23,6
2015	1685	240	14,2	1048	62,2	397	23,6
2016	1665	241	14,4	1038	62,3	386	23,3
2017	1665	242	14,5	1040	62,5	383	23,0
2018	1645	230	13,9	1038	63,1	377	23,0
2019	1672	242	14,4	1042	62,3	388	23,3
2020	1662	239	14,4	1039	62,5	384	23,1
2021	1676	246	14,7	1048	62,5	382	22,8

Občianska a technická vybavenosť:

- Predajňa potravinárskeho tovaru
- Pohostinské odbytové stredisko
- Predajňa nepotravinárskeho tovaru
- Telocvičňa
- Ihrisko pre futbal (okrem školských)
- Knižnica
- Pošta
- Káblová televízia
- Verejný vodovod
- Verejná kanalizácia
- Kanalizačná sieť pripojená na ČOV
- Rozvodná sieť plynu
- Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých
- Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga
- Komunálny odpad
- Využívaný komunálny odpad
- Zneškodňovaný komunálny odpad
- Základná škola s materskou školou

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Mestská a obecná štatistika

2.2.2 Nezamestnanosť

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, poľnohospodárstve a s nimi súvisiacich službách a iných odvetviach hospodárstva.

Štatistické údaje o nezamestnanosti sú pomerne relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec nemá k dispozícii informácie

o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktorí pracujú v zahraničí.

Skrytú nezamestnanosť, t. j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi.

Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatočnej praxi.

Nezamestnanosť

ROK 2020	46 nezamest. z toho 3 obyvatelia so ZP
ROK 2021	41 nezamest. z toho 0 obyvateľov so ZP
ROK 2022	25 nezamest. z toho 1 obyvateľ so ZP
ROK 2023	32 nezamest. z toho 1 obyvateľ so ZP
ROK 2024 (január)	28 nezamest. z toho 1 obyvateľ so ZP

Zdroj: https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/mesacne-statistiky-miest-a-obci.html?page_id=1009850

2.2.3 Zdravotníctvo, kultúra, šport

Spoločenský a kultúrny život v obci je na vysokej komunitnej úrovni, akcií sa zúčastňujú sa rôzne vekové kategórie od detí po seniorov.

Zoznam spoločenských organizácií a akcií:

Volejbalový klub – VK Studienka, Futbalový klub – FK Studienka, Turistický oddiel KST Studienka, Stolno-tenisový klub Studienka, Dobrovoľný hasičský zbor Studienka, Poľovnícke združenie Rudava Studienka, FS Hasprúňan, Rybársky zväz Rudava, Jednota dôchodcov, Slovenský zväz záhradkárov.

V obci Studienka sa nenachádza Kultúrny dom.

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity:

Futbalový štadión Studienka, Futbal, Hasprúnsky Borec – Borkyňa, turistický pochod "Hasprúnska“ 10, 20, 23, 50.

Kultúrne zariadenia a aktivity:

Miestne osvetové stredisko, Obecná knižnica, Pochovávanie basy, 1. máj, 12. máj, Medzinárodný deň detí, Hasprúnsky Dubák, Lampiónový sprievod, Rozsvietenie adventného venca, Mikuláš v Studienke

V obci sa nachádza **zdravotné stredisko** s ambulanciami: Všeobecný lekár, Zubná ambulancia a Veterinárna ambulancia, Zariadenie sociálnych služieb – špecializované zariadenie na demenciu pri Alzheimerovej chorobe a demenciu zmiešanej etiológie.

2.2.4 Školstvo

Základná škola

História Základnej školy s materskou školou v Studienke sa začala 1. septembra 2004, kedy Ministerstvo školstva SR zaradilo do siete škôl nový subjekt - Základnú školu s materskou školou Studienka. Bol nástupcom zrušených subjektov obce. Škola vznikla spojením základnej a materskej školy. Nachádzajú sa v jednom areáli.

- ✓ Budova základnej školy je v prevádzke od roku 1964, telocvičňa od roku 1983, budova školskej jedálne od roku 1979 a materská škola je v areáli školy od roku 1998.
- ✓ Základná škola s materskou školou Studienka je menšia škola v okrese Malacky. Jej súčasťou je aj školský klub detí a školská jedáleň.
- ✓ Základná škola je plne organizovaná so všetkými ročníkmi na prvom i druhom stupni. Materská škola sídli v areáli školy spolu v jednom pavilóne so školskou jedálňou. Školský klub detí poskytuje mimo vyučovaciu činnosť pre žiakov primárneho vzdelávania.

- ✓ Areál školy je blízko centra obce. Je obklopený zeleňou a jeho súčasťou je detské ihrisko, viacúčelové ihrisko s umelou trávou a osvetlením a asfaltové ihrisko s mantinelmi. Slúžia na vyučovací proces, mimo vyučovacie činnosti krúžkov a verejnoscť.
- ✓ Vyučovací proces navštevuje 143 žiakov v 9-tich triedach.

Materská škola

Materská škola Studienka od 01. 09. 2004 sa stala súčasťou právneho subjektu so ZŠ a vznikol názov Základná škola s materskou školou Studienka. Vyučovacím jazykom je slovenský jazyk. Sme materská škola s celodennou aj poldennou výchovou a vzdelávaním pre deti od 3 - 6 rokov a deťom s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky s počtom 69 detí. Materská škola sa nachádza v prízemnom pavilóne so Školskou jedálňou pri ZŠ. Jedáleň od MŠ delí vstupná hala. Nachádzajú sa tu 3 triedy, 3 spálne, zborovňa, chodba, ktorá slúži ako šatňa detí, sklady pomôcok, sociálne zariadenie pre deti a zamestnancov. Časť budovy má samostatné vykurovanie. Časť trávinatej plochy pred budovou využívajú na pohybové a relaxačné činnosti, betónovú plochu na jazdu na kolobežkách a odrážadlách. V zadnej časti školského dvora za telocvičňou je oplotené detské ihrisko. Hlavným cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu - motorickú, kognitívnu a emociálne - sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti. Východiskom je jedinečnosť dieťaťa, aktívne učenie a začleňovanie do skupiny a kolektívu detí.

Zdroj: <https://msstudienka.edupage.org/>

2.3 Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb v obci

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko - ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromným sektorom.

Bratislavský samosprávny kraj vydal publikáciu Sprievodca sociálnymi službami ako ucelený prehľad sociálnych služieb a ich poskytovateľov.

<https://bratislavskykraj.sk/wp-content/uploads/2024/02/sprievodca-socialnymi-sluzbami.pdf>

2.3.1 Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4. Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí.

Obec Studienka má zabezpečenú opatrovateľskú službu v spolupráci s obcou Kostolište – spoločný úrad.

2.3.2 Rozhodovacia činnosť o odkázanosti na sociálnu službu a posudková činnosť

Obec Studienka je správnym orgánom v konaniach o odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu, ako aj o zániku odkázanosti na sociálnu službu. Ako podklad pre tieto konania vykonáva a aj zabezpečuje posudkovú činnosť. V roku 2020-2023 bolo vydaných 19 rozhodnutí na odkázanosť na daný druh sociálnej služby.

2.3.3 Stravovanie seniorov

Obec seniorom umožnila stravovať sa v školskej jedálni, úhradu za stravu si občania hradia sami. Obec odkázaným občanom na stravovanie neprispieva.

2.3.4 Bezbariérovosť obce

Obec Studienka postupne odstraňuje bariéry v prostredí obce, tak aby mali občania bezbariérový prístup k všetkým verejným službám.

2.3.5 Príspevok pri narodení dieťaťa

Obec Studienka poskytuje príspevok pri narodení dieťaťa v sume 20,00 €/dieťa. V roku 2023 bol tento príspevok poskytnutý 20 deťom.

2.3.6 Senior klub STUDIENKA, občianske združenie, Studienka 345, 908 75 Studienka

V našej obci sa nachádza špecializované zariadenie poskytujúce celoročnú pobytovú formu služieb, ktorého zriaďovateľom je Senior klub STUDIENKA, o. z. registrované v Centrálnom registri poskytovateľov sociálnych služieb Bratislavského samosprávneho kraja pod číslom 3583209 od 01. 01. 2015, s kapacitou 33 odkázaných osôb, neskôr svoje služby rozšírilo na dnešnú kapacitu 44 prijímateľov sociálnej služby. Keďže potreba poskytovať pobytovú sociálnu službu pre občanov obce ako aj občanov z blízkeho okolia neustále narastá, občianske združenie má záujem rozširovať poskytovanie svojich služieb a to tak pobytových ako aj ambulantných. Potrebu rozšíriť možnosti poskytovania sociálnych služieb v obci a zamerať sa na seniorov podporuje aj počet seniorov v obci, ktorí podľa údajov z roku 2021 tvorili 22,8 % obyvateľov z celkového počtu obyvateľov.

Občianske združenie vzniklo v roku 2007, jeho zámerom je pomáhať občanom, hlavne seniorom v zložitých životných situáciách vo chvíľach, keď sú odkázaní na pomoc inej osoby z dôvodu špecifického ťažkého zdravotného postihnutia. V súčasnosti je kapacita zariadenia 44 prijímateľov sociálnej služby. Poslaním zariadenia je poskytovať kvalitné a komplexné sociálne služby v zmysle zákona o sociálnych službách.

Víziou Senior klub STUDIENKA, o. z. je zamerať sa na rozvoj postupov na individuálne plánovanie (nástroj spolupráce medzi prijímateľom sociálnych služieb a osobami, ktoré mu poskytujú podporu) a poskytovanie sociálnej služby zodpovedajúcej individuálnym potrebám prijímateľov, následne vyhodnocovať poskytované sociálne služby a vytvoriť a poskytovať širokú škálu odborných činností pri poskytovaní sociálnych služieb ako najvyššej formy osobného prístupu ku prijímateľom sociálnych služieb s rešpektovaním ich ľudskej dôstojnosti a všetkých ľudských práv a slobôd.

Sociálnu službu poskytuje občianske združenie v zmysle Zákona o sociálnych službách (§ 39)

➤ **Pre koho je sociálna služba určená:**

- osoba odkázaná na pomoc inej osoby (na základe posúdenia vyššieho územného celku), ktorej stupeň odkázanosti je najmenej V. a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa. Zariadenie sa špecializuje na prijímateľov sociálnej služby s demenciou pri Alzheimerovej chorobe a demenciu rôzneho typu etiológie

➤ **forma sociálnej služby:**

- pobytová – celoročná

➤ **činnosti poskytované v rámci sociálnej služby:**

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby
- ošetrovateľská starostlivosť v spolupráci s ADOS
- sociálne poradenstvo
- sociálna rehabilitácia
- ubytovanie
- stravovanie
- upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva
- osobné vybavenie
- rozvoj pracovných zručností
- pomoc pri pracovnom uplatnení
- záujmová činnosť
- utváranie podmienok na vzdelávanie a výchova (ak sa poskytuje sociálna služba deťom)

➤ **ako získať sociálnu službu v špecializovanom zariadení:**

- rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu - vydáva vyšší územný celok na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti a vykonanej sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti

- podanie žiadosti na vyššom územnom celku o zabezpečenie tejto sociálnej služby u konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby alebo oslovenie konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby (bez garancie finančnej podpory poskytovania služby z rozpočtu vyššieho územného celku)

➤ **financovanie sociálnej služby:**

- rozpočet poskytovateľa
- finančný príspevok na prevádzku poskytovaný neverejnému poskytovateľovi - vyšší územný celok
- finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR (pre zariadenia zriadené obcou alebo neverejným poskytovateľom)
- úhrada od prijímateľa sociálnej služby (úhrada prijímateľa za sociálnu službu: úhrada stanovená poskytovateľom sociálnej služby, s garanciou zostatku príjmu po zaplatení úhrady).

Zdroj: <https://www.studienka.eu/>

3 STRATÉGIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V rámci stratégie sociálnej oblasti je dlhodobým cieľom starostlivosť o občanov a zvyšovanie kvality života v obci dostupnými službami.

3.1 Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- a) podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
- b) rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom
- c) zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb
- d) vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Obec Studienka sa snaží naplňať tieto priority nasledovne:

- zabezpečiť najmä podporu opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí,
- v prípade potreby zabezpečenia poskytovania sociálnej služby obyvateľovi obce v inom zariadení, spolupracovať s najbližšími zariadeniami poskytujúcimi sociálne služby a to tak verejnými ako aj neverejnými poskytovateľmi, hlavne v Bratislavskom samosprávnom kraji v Trnavskom samosprávnom kraji,
- zabezpečiť a podporiť možnosť poskytovania stravovania starších a odkázaných osôb,
- pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami vykonávať inštitút osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované,
- aktivitami a službami podporiť spoločensky neprispôsobivých obyvateľov k začleneniu do normálneho života,
- vyriešiť bariérovosť v obci a odstrániť existujúce bariéry,
- vypracovávať a schvaľovať VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb,

- bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu v obci pre mladú generáciu a bývania nízkeho štandardu pre sociálne odkázanú skupinu obyvateľov,
- úzka spolupráca s existujúcim neverejným poskytovateľom sociálnej služby Senior klub STUDIENKA, o. z., v špecializovanom zariadení,
- podpora subjektov podporujúcich rozvoj sociálnych služieb v obci,
- podpora vzniku nového poskytovateľa ambulatnej a pobytovej sociálnej služby , ktoré plánuje zriadiť občianske združenie ZSS Dve brezy, o.z., ktoré chce nadviazať na skúsenosti existujúceho poskytovateľa sociálnych služieb Senior klub STUDIENKA, sociálnych služieb v obci v súlade s potrebami a požiadavkami obyvateľov obce a priľahlých obcí.

Na dosiahnutie tohto spoločného cieľa v spolupráci s obcou je potrebné využívať koordinovaný postup poskytovateľov sociálnych služieb v obci, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít obecného rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb. Z toho vyplýva, že obec je prvým partnerom pre zabezpečenie sociálnej služby pre odkázaných obyvateľov obce v existujúcom zariadení, s ktorým má obec záujem a potrebu rozvíjať poskytovanie sociálnej služby. Zároveň obec bude prioritným a dôležitým partnerom pri rozširovaní kapacít prostredníctvom nových sociálnych služieb v obci, nakoľko je v záujme obyvateľov obce poskytovanie aj iných druhov sociálnych služieb, koncepcne dopĺňajúcich už existujúce sociálnej služby.

3.2 Projektové zámery obce

- Podpora kultúrnych a spoločenských aktivít zameraných na seniorov, a tým predchádzať sociálnemu vylúčeniu hlavne seniorov bývajúcich osamote,
- skvalitniť spoločenský život a komunitný život rodín s deťmi a seniorov,
- podpora opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí,
- podpora organizovaných športových aktivít zameraných na deti a mládež a aj seniorov - zvýšiť športovanie a zdravý pohyb - primerane veku a individuálnej kondícii,
- prehĺbenie spolupráce s neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb na území obce - skvalitniť spoluprácu pri poskytovaní sociálnych služieb obyvateľom obce,

- poskytovanie stravovania pre seniorov a odkázaných občanov v školskej jedálni,
- poradenstvo a informovanosť o sociálnych službách - skvalitniť poradenstvo a informovanosť obyvateľov v sociálnych službách,
- zapájanie nezamestnaných do aktivačných prác v obci - aktivačné práce - predchádzanie straty pracovných návykov, hlavne dlhodobo nezamestnaných,
- individuálne informovanie nezamestnaných o pracovných ponukách v okolí, poradenstvo ohľadne prípravy na pracovný pohovor - individuálne informovanie/upozornenie nezamestnaného o zverejnení pracovnej ponuky v okolí - osobne, telefonicky - vzbudiť jeho záujem o získanie zamestnania, pomoc pri vypracovaní motivačného listu a štruktúrovaného životopisu, poradenstvo pri príprave na pracovný pohovor.

3.3 Časový plán realizácie Komunitného plánu sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Studienka úzko participuje na PHSR obce. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce Studienka v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené, je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2024 – 2026. Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť realizácia projektov s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví obec zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

3.4 Spôsob vyhodnocovania Komunitného plánu obce

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť ak:

- sa zmenia priority obce,
- príde k získaniu finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- budú predložené nové návrhy (potreby) obyvateľov na poskytovanie sociálnych služieb.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Obecné zastupiteľstvo obce Studienka minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do Komunitného plánu obce Studienka. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce. Komunitný plán je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty, ktoré chcú realizovať aktivity a činnosti sociálneho charakteru na území obce, napr. podnikateľské spoločnosti, štátne orgány, mimovládne organizácie. Komunitný plán sociálnych služieb je otvoreným dokumentom a je možné ho pravidelne aktualizovať. Jeho aktualizácia sa bude vykonávať vždy pri vzniku objektívnych potrieb zo strany poskytovateľa alebo prijímateľa a v prípade potreby, ktorá bude vyvolaná zmenou rozhodujúcich špecifických miestnych podmienok alebo zmenou legislatívy SR.

4 ZÁVER

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané predovšetkým na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, na podporu pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadne potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii? Určite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Slúži ku cti obyvateľom obce, že sa snažia plniť vytýčené ciele i v čase hospodárskej krízy, keď prostriedky na ďalší rozvoj obce zo štátneho rozpočtu boli značne obmedzené. Predsudky medzi obyvateľmi v obci nie sú také priepastné, ako to poznáme v iných obciach. Už len preto si zaslúžia pozornosť a podporu štátnych orgánov na zlepšenie životných podmienok tunajších ľudí.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Studienka je dokument, ktorý určuje smerovanie rozvoja v sociálnej oblasti. Preto je dôležité, aby nezostal len papierovým podkladom schovaným na obecnom úrade, ale stal sa materiálom, s ktorým sa bude samospráva riadiť, priebežne ho dopĺňať a aktualizovať.